

ΜΕΡΙΚΕΣ ΘΛΙΒΕΡΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Στις 25 του περασμένου μήνα Μάη συγκεντρώθηκαν στην Αθήνα 55 αντιπρόσωποι επαρχιακών διδασκαλικών συλλόγων για την ταχτική Γεν. Συνέλευση που γίνεται κάθε χρόνο. Τα θέματα που απασχόλησαν τη Συνέλευση στο διάστημα των συνεδριάσεων 11 ημερών ήταν: 1) ο διοικητικός και οικονομικός έλεγχος του Συμβουλίου της Όμοσπονδίας 2) η τροποποίηση ώρισμένων άρθρων του Καταστατικού και η έκλογή νέου Διοικ. Συμβουλίου και 3) η μελέτη των υποβληθέντων στη Βουλή εκπαιδευτικών νομοσχεδίων. Για τις συζητήσεις που έγιναν στα θέματα αυτά από τους διδασκάλους αντιπροσώπους και για τις αποφάσεις που πήρε η Συνέλευση, δε θα επιχειρήσω να δώσω καμιά περιγραφή, γιατί θα ξέφευγα μακριά από τον πραγματικό σκοπό μου, που είναι κάτι άλλο πιο σπουδαίο και πιο σοβαρό από τις ανακοινώσεις του Συνεδρίου για τις οποίες άλλως τε μίλησαν έκτενώς διάφορα διδασκαλικά περιοδικά.

Είπα, ότι συγκεντρώθηκαν στην Αθήνα 55 δημοδιδάσκαλοι αντιπρόσωποι για να συζητήσουν για ζητήματα του κλάδου μας επαγγελματικά και γενικότερα εκπαιδευτικά. Από τους 55 αυτούς αντιπροσώπους **μία μονάχα ήταν γυναίκα!** Αυτό είναι το πρώτο μελανό σημείο το οποίο δε θα σχολιάσω με τώρα άμέσως. Ας γνωστοποιηθούν και τα άλλα. Οι εργασίες του Συνεδρίου που κράτησαν 11 μέρες και γίνονταν στο μέγαρο του Συλλόγου των Εμποροπαλλήλων δημιούργησαν αρκετό θόρυβο. Οι κύριοι αντιπρόσωποι συνεδρίαζαν περισσότερο από 8 ώρες την ημέρα με είσοδο ελεύθερη για όποιοιδήποτε θα ήθελαν να παρακολουθήσουν τις εργασίες τους. Κάθε βράδυ δίνονταν ανακοινωθέν των εργασιών της ημέρας σε όλες σχεδόν τις εφημερίδες και κάθε τόσο επιτροπές αντιπροσώπων ανεβοκατέβαιναν τη σκάλα του υπουργείου για τη διευθέτηση ώρισμένων ζητημάτων του κλάδου. Ακόμα και οι εκπαιδευτικοί μας κ. κ. Γληνός, Βαχαβιόλος, Σωτηρίου καθώς και ο κ. Πρωθυπουργός με τον κ. υπουργό της Παιδείας έτιμησαν τη Συνέλευση των αντιπροσώπων και μίλησαν σ'αυτούς για ζητήματα ενδιαφέροντα τον κλάδο μας. Και όμως, μ' όλη την κίνηση που δημιουργήθηκε και μ' όλες τις θυσιαστικές συζητήσεις που διεξάχθηκαν προ πάντων γύρω από το οικονομικό ζήτημα, δεν επάτησε στο Συνέδριο ούτε μία από τις 150 δασκάλες που βρίσκονται σήμερα στην Αθήνα και που είχαν όλο τον καιρό μπροστά τους, αφού τα σχολεία μας εδώ εργάζονται μονάχα 3 ώρες την ημέρα το καθένα. Αλλά δε θα σχολιάσω ούτε και το δεύτερο αυτό μελανό σημείο γιατί έχομε να παρουσιάσω και μία τρίτη παράτηρηση.

Ένα από τα άρθρα του Καταστατικού της Όμοσπονδίας λέει, ότι από τα πέντε μέλη του Συμβουλίου της Όμοσπονδίας το ένα να είναι δασκάλισσα. Η Συνέλευση που μελέτησε—όπως σ'αξείπια—στην τροποποίηση του Καταστατικού όταν έφτασε στο άρθρο αυτό ζήτησε να το τροποποιήσει. Η μία και μόνη αντιπρόσωπος δασκάλισσα δ^α Ελένη Ρέπουλη (αντιπρόσωπος του συλλόγου διδ^ασών Πειραιώς) έκαμε πρόταση να γίνη έπταμελές το Συμβούλιο με πέντε δασκάλους και δύο δασκάλισσες. Την πρόταση αυτή τη δέχτηκαν σαν βόμβα οι κύριοι αντιπρόσωποι, οι οποίοι έφρηξαν κραυγή διαμαρτυρίας. Τόση, που πολλοί από αυτούς έτόλμησαν να προτείνουν να μην υπάρχει καν δασκάλισσα μέσα στο Συμβούλιο. Όλο σχεδόν έφεροναν ως επιχείρημα, ότι η δασκάλα σε καθετί που αφορά την επαγγελματική μας οργάνωση

και γενικά την εκπαιδευτική κίνηση δείχνει μία τρομερή άδιαφορία αφήνοντας όλα τα ζητήματα στα χέρια των άντρων. Άλλοι πάλι έσπευσαν να συμπληρώσουν, ότι οι δασκάλισσες μονάχα για την τουαλέτα τους ενδιαφέρονται και αν θελήσουν να καταπιαστούν με σοβαρά ζητήματα δεν έχουν να προσφέρουν τίποτε αξιο λόγου. Κάποιος μάλιστα είπε, ότι ούτε μία αίτηση δεν είναι σε θέση να κάνουν και γι' αυτήν ακόμα τρέχουν στο δάσκαλο. Και ένας άλλος ακόμα μ'αξείβη βίωσε ότι ο σύλλογός του έπρότεινε να αποστείλει δασκάλισσα ως αντιπρόσωπο για τη Συνέλευση, μα κείνη δε δέχτηκαν ν' αναλάβη καμιά ευθύνη.

Και ύστερα από όλη αυτή τη θλιβερή έντύπωση που κατωρθώσαμε να δημιουργήσωμε για το άτομό μας έχω να κάμω ένα ρώτημα στις αγαπητές μου συνεργάτριες δασκάλισσες. Έχουν ή δεν έχουν δίκαιο οι άρρηνες συνάδελφοί μας; Έκείνες που θα άπαντήσουν ειλικρινά στο ρώτημά μου αυτό δε μπορούν παρά να πούν πως έχουν δίκιο. Και μήπως ποιος μπορεί να τους καταλογίση άδικο ενώ μιλούν ολοφάνερα τα πράγματα; Βέβαια δεν άρνείται κανένας πως μέσα στον κόσμο των δασκαλισσών υπάρχουν και στοιχεία άληθινα άξιοθαύμαστα. Υπάρχουν δασκάλες με πνευματικά και ήθικά κεφάλαια πολύ πιο άνωτέρα κι' απ' τον καλύτερο δάσκαλο, υπάρχουν δασκάλες με πλατύτηρη και άνωτερη μόρφωση που κατώρθωσαν να μη χυπηθούν από το πνεύμα του σχολαστικισμού, υπάρχουν ακόμα δασκάλες τετραπέρατες, θα έλεγε κανείς, προσανατολισμένες σε όλα τα κοινωνικά μας προβλήματα, ικανές να διευθύνουν την Όμοσπονδία μας καλύτερα κι' απ' τον καλύτερο άντρα. Μα τι με τούτο; Τα καλά αυτά στοιχεία, όσα κι' αν είναι, άποτελούν πάντα μία μειονότητα μέσα στο σύνολο. Εκεί'ο που προβάλλεται κάθε φορά από την όλότητα των δασκαλισσών είναι η παθητική σιάση που παίρνουν μπροστά σε κάθε ζήτημα επαγγελματικού ενδιαφέροντος ή εκπαιδευτικό. Στα διάφορα εκπαιδευτικά συνέδρια οι άντρες πάντα παίρνουν το λόγο, οι άντρες συζητούν, οι άντρες προβάλλουν ρωτήματα, οι άντρες διατυπώνουν γνώμες. Οι δασκάλισσες ή παρακολουθούν παθητικά όσα γίνονται γύρω τους ή δεν παρουσιάζονται να παρακολουθήσουν. Πού και πού συναντά κανείς και δασκάλισσες με ενεργητική συμμετοχή σε σοβαρά ζητήματα.

Μα και στους δασκαλικούς συλλόγους, που είναι μέλη δασκάλοι και δασκάλισσες, πάλι οι δασκάλισσες δεν έχουν καμιά σχεδόν πρωτοβουλία. Και εκεί οι άντρες συζητούν, οι άντρες αποφασίζουν, οι άντρες εκλέγονται αντιπρόσωποι για τα Πανελλήνια διδασκαλικά Συνέδρια με δικαίωμα λόγου και ψήφου.

Αυτή είναι η θλιβερή, μα άληθινή κατάσταση των πραγμάτων. Και τώρα τι θα γείνη; Είναι άρκετό τάχα το επιχείρημα που φέρνομε έμεις οι δασκάλισσες, ότι μέσα στο σχολείο δουλεύομε περισσότερο από τον άντρα και με περισσότερη ευσυνειδησία; Σ' ένα τέτοιο επιχείρημα έγω άτομικά δεν θα είχα να δώσω καμιά έξαιρετική σημασία. Απ' εναντίας την μονόπλευρη αυτή εργασία θα τη θεωρούσαν κάπως έλαττωματική. Γιατί σήμερα νιώσαμε όλοι, ότι το σχολείο είναι ένα κομμάτι της ζωής και άληθινός παιδαγωγός είναι εκείνος, που προσπαθεί να προσανατολισθή και ν' άγκαλιάση όλες τις εκδηλώσεις της ζωής για να μπορεί να κανονίση ανάλογα και τη δική του προσαρμογή στο σχολείο, δίνοντας σε όλη την εργασία του μία κατεύθυνση συγχρονισμένη, κοινωνιστική.

Η δασκάλα όμως που—όπως είπαμε—δείχνεται

αδιάφορη σὲ ζητήματα πὸν φαίνονται ἐξωσχολικά, μὰ πὸν εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὸ γενικὸ μορφωτικὸ σκοπὸ τοῦ σχολείου, μᾶς κάνει νὰ πιστεύσωμε πὸς δὲ μπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ ἐργασία τέτια πὸν ἀπαιτεῖ τὸ σημερινὸ σχολεῖο τῆς ζωῆς.

Ἄλλὰ ἂς ἀφήσωμε τὴ λεπτομερεία αὐτὴ καὶ ἂς ξαναγυρίσωμε στὸ ρώτημά μας. Τί θὰ γίνῃ λοιπόν; Οἱ ἄντρες διδάσκαλοι μᾶς θεωροῦν κατώτερές τους καὶ στὴ μόρφωση καὶ στὴ δράση. Ἐμεῖς θὰ ἐξακολουθοῦμε καθηλωμένες σὲ μιὰ ἀδικαιολόγητη μοιρολατρεία; Ἄς μὴν ξεχνοῦμε πὸς, ὅσο κι' ἂν θέλωμε ν' ἀδρανοῦμε, ἡ ἐξέλιξη προχωρεῖ ἀμείλιχτη. Ἡ ἀγράμματη ἐργάτρια ἔνωσε καλύτερα τὰ δικαιώματά της στὴ ζωὴ καὶ τὰ καθήκοντα πὸν ἔχει σ' αὐτὴ καὶ προσπαθεῖ ὀλοένα νὰ σπάσῃ τὰ δεσμὰ τῆς ψυχικῆς σκλαβιάς πὸν τὴ βαραίνουν. Ἀποχτᾷ κάθε μέρα καὶ περισσότερο τὴν πρωτοβουλία μέσα στὸν κύκλο τῆς δουλειᾶς της. Ἡ διανοούμενη δασκάλα θὰ μείνῃ πῶ

πίσω ἀπὸ τὴν ἀναλφάβητη ἐργάτρια; Εἶναι καιρὸς πῶ μὸν φαίνεται ν' ἀλλάξωμε ταχτική. Εἶναι καιρὸς νὰ δείξουμε στοὺς συναδέλφους μας, ὅτι μποροῦμε καλύτερα ἀπὸ, αὐτοὺς καὶ νὰ σκεπτόμαστε καὶ νὰ ἐνεργοῦμε. Τίποτε ἄλλο δὲ μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ τινάξωμε τὴν ἀδιαφορία παρὰ λίγη θέληση. Ἄς δοκιμάσωμε.

Ἀγαπητές μου συνεργάτριες γράφοντας τὶς θλιβερές αὐτὲς γραμμὲς νιώθω μέσα μου ἕνα βαθὺ πόνο γιὰ δύο πράγματα. Πρῶτα γιὰ τὰ γραφόμενά μου θὰ τὰ ἀντικρύσουν ἴσως καὶ τὰ μάτια τῶν ἀντρῶν καὶ δεύτερο σκέπτομαι, ὅτι πιθανὸ πολλὲς ἀπὸ τὶς ἀγαπητές μου συνεργάτριες νὰ μὲ περιβάλλουν μὲ ἐχθρότητα—πρᾶμα ἄδικο—ἀφοῦ τόσο πολὺ πονῶ καὶ ἐνδιαφέρομαι.

Ἀθήνα 11 Ἰουνίου 1924

ΟΛΓΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ